

13/ 1958

Skógarvörður umdæmisins.

Garðar Jónsson.

STARFSSKÝRSLA FYRIR ÁRIÐ.

1957.

Suðurlandsumdæmi.

1. Almennt yfirlit:

Laufgun í birkiskjólbeltunum á Tumastöðum var um 10. júní og er það um hálfum mánuði síðar en síðastliðið ár, en lauffall var um 15. sept. eða um svipað leyti og s.l. ár.

Sumarið var ágatt, logn og gott veður allt sumarið, enda ársvöxtur góður, nema í sitkagrenilundinum á Tumastöðum, þar var vöxtur ekki í meðallagi, sennilega stafar það af vatnsskortri .

Maður var lítið sem ekkert, nema í stöðinni í Múlakoti, en þar var honum haldið niðri með lyfjum.

Starfsfólk á árinu.

	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Mán.	Jan.	Febr.	Marz.	Apr.	Mai.	Jún.	Júl.	Ág.	Sept.	Okt.	Nóv.	Des.		
Karl	1	4	4	3	8	7	7	7	6	4	3	1		
Kon.		1	1	3	19	21	13	11	9	3	1			
Samt.	1	5	5	6	27	28	20	18	15	7	4	1		

2. Girðingar.

Engar nýgirðingar voru á árinu, en gömlum girðingum haldið við eftir efnum og ástæðum. *flís varðar í hverju viðgerðum um fölgman. Efni, dagsverk, leyg. o.s.frv.*

3. Skógarhögg.

Í Skarfanesi var skógurinn grisjaður norð-vestur af kofanum á um það bil 1. ha. Liminu var ekið að Tumastöðum og notað til vetnar-umbúnaðar í Gróðrarstöðinni.

Í Þjórsárdal var grisjað í Selhöfðum, frá rauðgreniplöntum sem plantað var árið 1947 á um það bil 1. ha. lands.

Grisjaður var sitkalundurinn austast í Múlakotstöðinni, einnig sitkalundurinn uppi á berginu og alaskaöspin frá árunum 1944 og 49.

4. Gróðrarstöð:

a) Almennt yfirlit. Keyptir voru 90 m-. af vermigluggum og eru þá til 1232 m-. Af sáðkössum voru smíðaðir 558 m-. og eru þá til sáðkassar, sem eru færanlegir yfir 1870 m-. Einnig ^{voru} ~~var~~ smíðaðar skjólgrindur, 400 stk. 1 1/2 x 1 m. að stærð.

Mygla gerði aðeins vart við sig, en þó ekki það mikið að það kæmi að verulegri sök, en vel verður að vera á verði á hverjum vetri gagnvart myglunni, því hún er fljót að breiðast út.

Nóttina milli 7 og 8 september gerði næturfrost og fraus um það bil 5 gráður niður við jörð. Gróðrarstöðin var öll reyklögð og gæti ég trúað að það hafi bjargað plöntum frá toppkali, því flestar höfðu ekki gengið frá sér undir veturinn.

Vöxtur varð ágætur í gróðrarstöðinni í sumar, enda áburður aukinn frá því sem áður hefur verið. Holklaka varð lítið vart.

Vinna hófst um mánaðarmótin apríl-maí og lauk síðast í nóvember.

b) Áburður. Ekið var 20 bílförnum af húsdýraáburði frá Gunnars-
holti að Tumastöðum. Áburðarmagn á hverja 100 m². var sem hér segir,
10 kg Kjarni 33%, 9 kg. Þrífosfat 45%, 9 kg. Kalí 50%, 10 kg. áburðar-
kalk og 1500 kg. húsdýraáburður. Á allar 2/1 plöntur var borinn
Noregssaltpétur 8 kg. á hverja 100 m².

c) Jarðvinnsla. Unnið var að stökkun reitsins, fyrir neðan og vestan
gamlareitinn, var tekin fyrir spilda 80x30 m. og var það jafnað og
plægt í haust. Einnig var plægð 7 m. breið rönd, vestur af íbúðar-
húsi skógarvarðar, undir væntanlegt skjólbelti, sem þar 'á að koma.
Allir reitir í gróðrarstöðinni, sem ekkert er í voru plægðir í haust.

Stórt röralokræsi var sett þvert yfir miðjan gamla reitinn. 6 " steinrör voru lögð í vikur og síða hulin með vikri. Þetta ræsi þurkar reitinn mjög vel um miðjuna, sem orðin var mjög blaut vegna þess hve gömlu hnausaholræsin voru fallin þar saman.

d) Sáningar.

Sitkagreni 102-100-56 Seward Kenai Lake	√ 10,0 kg. √	300,0 m √
Sitkagreni	√ 2,0 - √	60,0 - √
Blágreni 2003-3100-55 Sapinero, Colorado	√ 0,4 -	20,0 -
Broddgreni 2100-3100-56 Sapinero	√ 1,0 -	50,0 -
Brodd- og blágreni 2050-3100-55 Sapinero	√ 1,0 -	50,0 -
√ Rauðgreni 3403-100-51 Rana	√ 2,0 - √	70,0 - √
√ Rauðgreni 3421-100-54 Leirfjord Nesna	√ 2,0 - √	70,0 - √
√ Hvítgreni 313-300-56 Fort St. James	√ 0,2 - √	6,0 - √
√ Kínagreni 3500- -56 <i>Unalaska</i>	√ 0,5 -	15,0 -
√ Douglasgreni 2700- -55 Blue Mesa	√ 1,2 -	30,0 -
√ Balsampínur 2750- -55	√ 0,5 -	5,0 -
√ Fjallapínur 901-3000-55 Sapinero	√ 2,5 -	50,0 -
√ Hvítpínur 2400-3000-55	√ 1,0 -	20,0 -
√ Fjallapölli 602-100-56 Seward Kenai Lake	√ 1,0 -	30,0 -
√ Skógarfura 3003-100-47 Troms strönd	√ 5,0 -	175,0 -
√ Stafafura 1006-300-56 Salmon Arm B.C.	0,17 -	6,0 -
√ Sembrafura 3301- -56	√ 0,5 -	1,5 -
√ Lerki 3654- -56 Omega vegab. nr. 22	√ 2,0 - √	70,0 -
√ Lerki Sviss	√ 1,0 - √	30,0 - √
√ Birki 001-100-55 Bæjarstaður	√ 4,0 -	<u>110,0 -</u>

Samtals 1.168,5 m

e) Dreifsetning á Tumastöðum.

Sitkagreni MacLeod 76

Barrtré.

Sitkagreni 108-100-54 Cordova 2/0	255.300 /stk.
Sitkagreni 109-100-54 Mendenhall 2/0	38.700 ✓ -
Sitkabastarður 401-200-54 Lawing 2/0 } - II - 401-200-51 Law-M.P 2/0 }	84.400 ✓ -
Rauðgreni 3405-100-51 Nord-Helgeland 2/0	87.100 ✓ -
Brodd- og blágreni 2050-3100-54 Sapinero 2/	10.900 ✓ -
Kontortafura 1001-250-53 Skagway <u>2/0?</u>	<u>20.800</u> ✓ X) ✓
Kontortafura 1002-3200-54 Sapinero 2/0	2.200 ✓ - ✓
Broddfura 2200-3500-54 Salida 2/0	900 ✓ - ✓
Hvítþinur 2400-3000-54 Sapinero 2/0	2.600 ✓ - ✓
Marþöll 700-100-54 Cordova 2/0	8.100 ✓ -
Fjallapöll 604- -54 Lawing 2/0	<u>5.200</u> ✓ -

*hér er annað
mínútt
104.*

Haukr J 54

Samtals 516.200 stk.

Lauftré.

Birki 001-100-54 Bæjarstaður 2/0	<u>29.400</u> /stk.
Samtals ^{545.600} 29.400	stk.

Græðlingar.

Pingviðir	3.000 stk.
Gulviðir	3.000 -
Alaskaösp	5.000 -
Rússneskurviðir	1.100 -
Rifs	2.100 -
Aðrar tegundir	<u>1.000</u> -

Samtals 15.200 stk.

*X) Þessu fræi er alls eldri þát 55
svo þetta hlífur et verð sán - 54 07 3/0*

f) Deifsetningarplöntur sendar frá Tumastöðum.

Að Norðtungu.

✓ Sitkagreni 101-100-50 Mac-Leod 2/0 ✓	28.500 stk.	✓ ✓
✓ Sitkagreni 109-100-54 Mendenhalljökull 2/0 ✓	20.400 -	✓ ✓
✓ Sitkagreni 102-100-50 Seward 2/2 ✓	11.400 -	✓
✓ Brodd- og blágreni 2050-3100-54 Sapinero 2/0 ✓	40.000 -	60 300 ✓
✓ Kontortafura 1001-250-53 Skagway 2/0	30.000 -	✓
✓ Skógarfura Troms strönd 2/2 ?	25.000 -	✓ - ?
✓ Skógarfura Troms hliðar 3/0	9.700 -	✓
✓ Skógarfura S.Salten 3006-100-47	10.300 -	✓
✓ Reynir Barkarstaðir	<u>500 -</u>	

Samtals 175.800 stk.
=====

Að Vöglum.

✓ Skógarfura 3006-100-47 S.Salten 3/0	20.000 stk.	✓
✓ Skógarfura 3005-100-38 Troms hliðar 3/0	<u>20.000 -</u>	✓

Samtals 40.000 -
=====

Til Eyfirðinga.

✓ Sitkagreni 101-100-50 Mac-Leod 2/0	5.000 stk.	✓
✓ Kontortafura 1001-250-53 Skagway 2/0 haurið	<u>15.000 -</u>	

Samtals 20.000 stk.
=====

Til Ísfirðinga.

✓ Sitkagreni 109-100-54 Mendenhalljökull 2/0	<u>3.000 stk.</u>	✓
--	-------------------	---

Samtals 3.000 stk.
=====

175.800
40.000
20.000
3.000
238.800

g) Plöntur til dreifsetningar 1958.

Barrtré.

Sitkagreni 108-100-54 Cordova 2/0	373.000	stk.	
Sitkagreni 109-100-55 Mendenhalljökull 2/0	35.000	-	ömytt.
Sitkagreni 102-100-52 Seward 2/2	18.500	-	
Sitkagreni 102-100-50 Seward 2/2	1.700	-	
Sitkabastarður 401-200-52 Lawing 2/2	32.100	-	
Rauðgreni 3405-100-51 N-Helgeland 2/0-3/0	192.000	-	
Brodd- og blágreni 2050-3100-55 Sapinero 2/0	75.000	-	
Blágreni 2003-3000-55 Sapinero 2/0	75.000	-	
Lerki Tommot yakutak 2/0	14.000	-	X
Lerki Yarensk 2/0	400	-	
Lerki 3651-150-54 Arkangelsk 3/0	5.000	-	X
Skógarfura 3003-100-38 Troms strönd 3/0	60.000	-	
Gráfura 2650-3300-54 Salida 3/0	3.000	-	
	<u>Samtals</u>	884.700	stk.

Lauftré og græðlingar.

Birki 001-100-54 Bæjarstað 3/0	60.000	stk.	
Elri 4200-200-54 Rognan 3/0	3.000	-	
Elri Lawing 3/0	1.500	-	
Álmur 3/0	1.000	-	
Reynir Múlakoti 3/0	2.000	-	
Alaskaeppli Múlakoti 3/0	3.000	-	
Seljureynir Múlakoti 3/0	3.000	-	
Gráreynir Múlakoti 3/0	1.000	-	
	<u>Samtals</u>	74.500	stk.

h) Afhentar plöntur.

		Skógarplöntur.		<i>ú plöntu</i>	
Birki 3/0 og 2/2	<i>Bojaukudur</i>	5.200 /stk.	-	4.000	1200
Rauðgreni 2/2	<i>Afjard (3402-100-51)</i>	13.300	V -	3300	9200
Blágreni 2/2	<i>xxx)</i>	7.000	V -	7.000	0
Kontortafura 3/0	<i>1001-250-53</i>	21.000	V -	<i>Skagway (1001-250-53)</i>	21000
Skógarfura 3/0* og 2/2°		17.800	V -	<i>(1001-400-53)</i>	3.800
Hvítgreni 2/2	<i>Granit Creek (301-200-51)</i>	2.700	V -	<i>-14.000*</i>	
Sitkagreni 2/2	<i>{ 2/2 { Seward (102-100-50)</i>	21	V/200 -		
	<i>{ 2/2 { MacLeod (101-100-50)</i>				
	<i>{ 2/2 { Haines</i>				
	<i>{ 2/2 { = MacLeod</i>				
Sitkabastarður 2/2		4.900	V -	<i>Lawing (401-200-51)</i>	
Fjallaböll 2/2/1		500	V -		
Bergfura 3/0		150	V -	<i>Puma fj. 3200-2-52</i>	
Lerki 2/1		50	V -		
		<u>50 V -</u>		<u>93.800 stk.</u>	

Garðplöntur.

Birki	900	stk.
Reynir	2.000	V -
Sitkagreni	200	-
Viðir	100	-
Ýmsir runnar	1.100	-
		<u>4.300 stk.</u>

Samt. 98.100 stk. - 540

-15.640
82.460

Plöntur sendar frá Plöntusölnunni í Reykjavík. 4000 stk. birki 7000 stk. blágreni 2/2 (Colorado) 800 stk. rauðgreni 2/2 (Umeo) 3300 stk. rauðgreni 2/2 (Afjard). Auk þessa var sent hingað

540 stk. garðplöntur.		4.000
		7000
		800
* Tréms Líða 3005-100-38		3300
E. Salm 3006-100-47		540
Boiþó 3008-100-47		<u>15.640</u>

a) Sevillega 3/2 = Tréms strönd

* *) Sevillega Broddgryn Saginno (2100-2400-52)

*Mei! þetta er
pl. frá Reykjavík
(Plöntusölnunni)
Bp. 7u 77*

4.) Plöntur til afhendingar 1958.

Skógarplöntur.

Sitkagreni 102-100-52 Seward 2/2	87.200 stk.
Sitkagreni 102-100-50 Seward 2/2 $\frac{1}{2}/2$	17.000 -
Sitkagreni Mac-Leod 2/2	3.200 -
Sitkabastarður 401-200-52 Lawing 2/2	58.400 -
Rauðgreni Bindal 2/3 <i>og 3/3</i> <i>Sör. skýrsla '55</i>	30.000 -
Rauðgreni Fellingfoss 2/2	1.400 -
Hvítgreni 308-100-53 Rabbit cr. 2/2	1.500 -
Fjallapöll Mac-Leod 3/2/2	4.000 -
Lerki 3601-1200-53 Altai Siberiu 2/2	7.600 -
Lerki 3651-150-54 Arkangelsk-Vélsk- 3/0	7.000 -
Skógarfura 3003-100-47 Troms strönd 2/2	18.000 -
Skógarfura Troms strönd 2/3	17.000 -
Skógarfura 3003-100-38 Troms strönd 3/0	160.000 -
x Gráfura 2650-3300-54 Salida 3/0	9.000 -
Fjallafura 3/2 <i>og 3/3</i> <i>Danmörk</i>	2.000 -
Bergfura 3200- -52 Pyreneafjöllum 2/2	3.700 -
Birki 001-100-54 Bæjarstaður	25.000 -
Sitkagreni 102-100-52 Seward 2/2 10-12 cm.	17.800 -
Sitkagreni 102-100-50 Seward 2/2 10-12 cm.	4.000 -
Sitkabastarður 401-200-52 Lawing 2/2 10-12 cm.	15.200 -
Rauðgreni Bindal 2/2 10-12 cm.	14.000 -
Rauðgreni 3404-100-51 Sör-Helgeland, síðsumarspl.	37.000 -
Rauðgreni 3403-100-51 Rana 2/2 síðsumarspl.	<u>43.000 -</u>

Samtals 583.000 stk.
=====

4.) Plöntur til afhendingar 1958. frm.h.

Garðplöntur.

Reyniviður 40-60 cm.	1.700 stk.
Reyniviður 60-150 cm.	1.300 -
Þingvíðir 1/0-2/0	2.000 -
Gulvíðir 1/0-2/0	2.500 -
Alaskaösp	7.000 -
Rifs	200 -
Sólber	<u>300 -</u>
	Samtals 15.000 stk.
	=====

5. Gróðursetningar:

Að venju gróðursettu "Farfluglar" í Sleppugili á Þórsmörk, að þessu sinni voru þar settar 2000 stk. kontortafura 3/0 1001-250-53 frá Skagway.

Í Skarfanesi var plantað 1000 stk. kontortafura 3/0 1001-250-53 (Skagway) og var þeim öllum "spettplantað" og settur hnefi af húsdýraáburði með hverri plöntu. Einnig var þar plantað í tilraunaskyni nokkrum skógarfurum 2/2 frá Troms-strönd, ýmist í plógstrengi eða á milli þeirra. Nokkrum sitkagreniplöntum 2/2 (Seward) var líka plantað, en þar sem þar voru settar var jarðvegurinn "fræsaður".

Í Þjórsárdal var grisjað í Selhöfðum, eins og að framan segir, frá rauðgreni sem þar var plantað 1947. Plönturnar eru margar ágætar og eru sumar orðnar um 1,5 m. á hæð, en plönturnar hafa staðið í miklum skugga og auk þess hefur búpeningur auðsjáanlega gert skaða á plöntunum, svo að telja verður árangur góðan eftir ástæðum. Ég áætla að þarna standi rúmar 3000 rauðgreniplöntur. Þetta gömsenland þyrfti að alfriða sem fyrst og hefja þar plöntun í stórum stil

5. Gróðursetningar: frm, h.

Því þarna er skjólgott og jarðvegur og jarðraki ágætur. Þarna ætti að vera hægt að rækta jólatré á 10-12 árum.

Skógræktarfélag Árnesinga, plantaði að Snæfoksstöðum 2500 stk. rauðgreni 2/2 (Afjord) 4700 stk. blágreni 2/2 (Colorado) 2500 stk. kontortafuru 3/0 1001-250-53 (Skagway) og 2000 stk. sitka-bastarð 2/2 401-200-51 (Lawing). Um plantanir fyrri ára er ekki hægt að dæma straks, því of skammt er síðan plantað var þar fyrst, en þó fer þar margt vel af stað.

Á vegum Skógræktarfélags Rangæinga, var plantað í Fljótshlíðargirðingu 1000 stk. kontortafura 3/0 1001-250-53 (Skagway) 200 stk. blágreni 2/2 (Colorado) og 100 stk. sitkagreni 2/2 101-100-50 frá (Mac-Leod). Í Seljavallsgirðingu var plantað 700 stk. sitkagreni 2/2 101-100-50 (Mac-Leod) og 400 stk. rauðgreni 2/2 frá (Umeo). Í girðingu hjá Nefsholti í Holtum 250 stk. sitkagreni 2/2 101-100-50 frá (Mac-Leod), 250 stk. blágreni 2/2 (Colorado), 500 stk. kontortafuru 3/0 1001-250-53 (Skagway) og 50 stk. bergfuru 3/0. Í Gunnarsholtsgirðingu var plantað, 200 stk. sitkagreni 2/2 101-100-50 (Mac-Leod) og 700 stk. af birki og víðir. Að Seljavöllum í A.- Eyjafjallahreppi 1000 stk, sitkagreni 2/2 101-100-50 (Mac-Leod). Í Skógaskólagirðingu 800 stk. sitkagreni 2/2 101-100-50 (Mac-Leod) og 300 stk. kontortafuru 3/0 1001-250-53 (Skagway). Allar þessar girðingar hjá Skógræktarfélagi Rangæinga, eru ungar og ekki hægt að dæma árangur að svo stöddu, en í mörgum þeirra fara plönturnar vel af stað.

Skógræktarfélag Mýrdælinga, plantaði í Sólheimakotsgirðingu, Heiðardal og Víkurskriður 4500 stk. sitkagreni 2/2 101-100-50 frá (Mac-Leod), 1500 stk. blágreni 2/2 (Colorado) og 1000 stk. rauðgreni 2/2 (Bindal).

6. Byggingar og viðhald:

Engar nýbyggingar voru á árinu, en húsum og mannvirkjum haldið við eftir föngum. Verkfærageymsla á Tumastöðum, sem á sínum tíma var byggð úr holsteini frá Eyrarbakka, er að falli komin, holsteinninn tærist og engin ~~þáttning~~ múrhuðun tollir við hann.

7. Vegagerð:

Skarfanessvegur var herfaður og farið með drögu yfir til að jafna hann. Smábrú var sett á Skarfanesslæk og er þar með bætturet mjög slæmur farartálmi á þessum vegi.

8. Leiðbeiningar og ferðalög:

Öllum Skógræktarfélögum í umdæminu var hjálpað við gróðursetningu og leiðbeint, eftir því sem tími vannst til, en það er mjög ófullnægjandi, vegn anna við gróðrarstöðina einmitt á þeim tíma, sem helst þyrfti að hjálpa Skógræktarfélagunum.

5. Og 6. júlí sat ég aðalfund Skógræktarfélags Íslands að Kirkjubæjarklaustri og var þá meðal annars farið í girðingu Skógræktarfél. "Mörk" í Holtsdal.

Í girðingar Skógræktar ríkisins, Þjórsárdal, Þórsmörk og Skarfaness, fór ég nokkrar ferðir í sumar.

9. Trjámælingar rannsóknir og landmælingar:

Trjámælingar voru gerðar á alaskaöspinni frá 1944 og 1949 eins á sitkagreninu frá 1936 í Múlakoti. Kom þá í ljós að öspin frá 1944 er að meðaltali 8,22 m. á hæð og hækkaði á árinu um 0,67 m. að meðaltali, eða samanlagt hafa 22 tré hækkað um 14,70 m. Öspin frá 1949 er að meðaltali 6,38 m. á hæð og hefur hvert tré hækkað um 0,94 m. á árinu, eða 38 tré hafa hækkað samtals á einu ári um 35,70 m. Sitkagrenið er að meðaltali 6,92 m. hefur hækkað til jafnaðar á árinu

um 0,40 m. eða samtals 12 tré um 4,80 m. á einu ári.

Landmælingar voru engar, en nauðsynlegt væri að mæla og kortleggja Skarfanaland, því þar hefur verið plantað í nokkur ár og hætt við ruglingi ef ekki er fært jafn óðum inn á kort, það sem plantað er hverju sinni.

10. Ýmislegt:

Í Þveráauragirðingu dafnar gróður vel, lúpínan og melurinn frá Alaska, breiðist ört út. Ísl. birki sem sáð var á aurunum fyrir nokkrum árum, er óðum að skjóta upp kollinum og hækkar þótt hægt fari. Sama er að segja um annan gróður innan girðingarinnar, hann er allur meiri og þroskavænlegri, en utan hennar. Lúpínu og melfræi var safnað þar í haust.

Í haust lét Rangæingafélagið í Reykjavík, girða í Hlíðarendakotslandi, beggja megin Drifanda, smá reit til minningar um Þorstein Erlingsson skáld, og er ætlunin að gróðursetja þar á næsta vori.

Tumastöðum 31. des. 1957.

Gardar Jonsson

Sundurliðun á afhentum plöntum 1957

Skógarplöntur.

✓Birki 3/0	3.985 stk.
✓Birki 2/2	1.215 -
Rauðgreni 3402-100-51 Afjörð 2/2	1.700 -
Raugreni Afjörð (frá plöntusögunni Reykjavík) 2/2	3.300 -
Rauðgreni Bindal 2/2	7.500 -
Rauðgreni Umeo 2/2 (frá plöntusögunni R.)	800- -
Blágreni Colorado 2/2 (frá plöntus.)	7.000 -
Kontortafura 1001-250-53 Skagway 3/0	21.000 -
Skógarfura 3005-100-38 Troms hlíðar 3/0	3.400 -
Skógarfura Troms strönd 2/2	400 -
Skógarfura (komu úr plöntus. 1956 eru frá Hall.)	14.000 -
Hvítgreni 301-200-51 Granit creek 2/2	2.700 -
Sitkagreni 101-100-50 Mac-Leod 2/2	9.100 -
Sitkagreni Mac-Leod 2/2/2	5.100 -
Sitkagreni 102-100-52 Seward 2/2	7.000 -
Sitkabastarður 401-200-53 Lawing 2/2 v	4.900 -
Fjallaböll Mac-Leod 3/2/1	500 -
Bergfura 3200- -52 Pyreneafjöll	150 -
Lerki 3601-1200-53 Altai 2/1	50 -
	<hr/>
Samtals	93.800 stk.
	=====